

HET GENTSE DIALECT IN JOHN FLANDERS' "DAT WAS EEN TIJD!"

John Flanders' "Dat was een tijd!" is een prachtige bundeling van zijn kronieken destijds in "Het Volk" over het Gentse volksleven. De bedoeling HIER is evenwel niet nog eens de (overigens volledig verdiende) lof van dit boek te zingen, maar wel de aandacht te vestigen op een deelaspect ervan: typisch Gentse woorden en uitdrukkingen. Maar eigenlijk moet ook dit nog genuanceerd worden. De echte bedoeling is namelijk nog iets bescheidener.

Onlangs verscheen Edmond Cocquyts "Nieuw Gents idiotikon". Een zeer nuttig en waardevol initiatief: wij Gentenaars "hebben" nu terug ons eigen woordenboek. Toch dient daar - niet noodzakelijk als kritiek - bij vastgesteld te worden dat Cocquyts boek, zelfs wat het hedendaagse of zeer recente Gents betreft, niet echt volledig is. Bepaalde woorden en (nog meer!) uitdrukkingen ontbreken erin. Wat ik nu bij het lezen van John Flanders' boek (eerst voor mijn eigen genoegen, daarna stilaan met de bedoeling er iets over neer te schrijven) gedaan heb is: telkens wanneer ik een typisch Gents woord of Gentse uitdrukking vond, ze even opzoeken in Lievevrouw-Coopmans "Gents woordenboek" EN in Cocquyts boek. Stond het niet in Cocquyt, dan werd het genoteerd. Bij een eerste lezing kwam ik al tot zo'n twintig woorden en uitdrukkingen, bij een tweede lezing kwamen er daar nog eens ongeveer de helft bij. Wat u hieronder vindt is dus doodgewoon een opsomming met verklaring van het gevonden materiaal. Simpelweg om u even te laten meegenieten en bovendien als bijdrage om ook DAT mooi stukje taaleigen niet te laten verloren gaan. Als schrijfwijze, die trouwens minder belangrijk is, gebruik ik NIET die van John Flanders (daarvoor is ze te onvoorspelbaar), maar wel ± die van Cocquyt. Echte Gentenaars zullen er natuurlijk meteen de correcte Gentse uitspraak bijdenken. Daar gaan we dus:

blz. 42 (alle verdere getallen verwijzen naar bladzijden):

- ne ko = een druppel, een jenever;
- nachtridders = mensen die laat uitzitten;
- uh vasthewen aan de numero's van d' huizen = een raad die men schertsend geeft aan iemand die door drankgebruik niet meer al te stevig op zijn benen staat;

55: - mee de biender-voiture goan = te voet gaan;

58: - 't sleegd' in zijnen buik = nl. als reactie van schrik, ontroering of "antroase";

59: - een raison (bv. een raison doen) = een verhaal, een uiteenzetting;

60: - stuiken ("ge zul meuge stuiken") = afdokken, betalen;

- 69: - sloapers = denneappels;
 86: - een poosjken = een portie;
 87: - een tuimelperte moaken = struikelen, vallen;
 91: - iemand de pennink jonnen = hem zijn winst gunnen, concreet: zelf bij hem gaan kopen;
 101: - ne kazevik = frak, jas, mantel, meestal niet te elegant;
 112: - 't zielken ehwe mee iemand = hem voor de gek houden, sarren;
 113: - het "oprecht" keune verdroage = het echt, werkelijk kunnen verdragen (meestal gezeg van vuur of een warm kledingstuk wanneer het koud is; ook bv. 't es oprecht schuune, enz...);
 118: - veurzichteke = "voorzichtigjes", heel typisch: een verkleinwoord van een bijwoord;
 120: - Nicodemus = de echte naam in het Gents voor "zwarte Piet";
 128: - in de kleine uurkes thuiskomen = laat en in elk geval na middernacht;
 - een permentelijk vrehwmens = 't aankijken waard, "goed gedraaid van oren en poten", enz...;
 - hertelap = troetelnaampje;
 140: - nen uitsluer = iemand die alles uitstelt, op de lange baan schuift;
 185: - de sluusters van de noaten = de bolsters;
 187: - buikziek (van fruit) = rot;
 192: - een pirre op hehn = dronken zijn;
 194: - een sneukelmuile = iemand die graag snoept;
 205: - in de natte stoan, luupen... = tegenovergestelde van: in het droge;
 230: - binnespelen = opeten, verorberen, meestal van iets lekkers, bv.: speel moar binnen, 't zal ieveranst deugd doen.
 236: - veur een civiel prijske = tegen een behoorlijke prijs, niet te duur;
 238: - een overlaste moage = een overbelast maag, een zware overvolle maag.

Guy DE MAERTELAERE

Even aan herinneren dat dit uniek boek nog te bekomen is in ons Documentatiecentrum aan 900 fr.

Die het thuisbezorgd wenst schrijft 1.029 fr. over op de rekening van de Kring: 000-105.04.73-60.
